

REALIZACJA
PLANU DZIAŁANIA
NA RZECZ POPRAWY ZAPEWNIANIA DOSTĘPNOŚCI
OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI

NA LATA 2021-2025

SPRAWOZDANIE ZA ROK 2024

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

Marzec 2025

Sprawozdanie z realizacji *Planu działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności w Ministerstwie Sprawiedliwości na lata 2021-2025 za rok 2024*

Podstawą prawną sporządzonego i przyjętego *Planu działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności w Ministerstwie Sprawiedliwości na lata 2021-2025* jest art. 14 ust. 2 pkt 2 i ust. 3 w związku z art. 6 *in fine* ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240).

Podejmowane w Ministerstwie Sprawiedliwości działania uwzględniają to, że osoby ze szczególnymi potrzebami, wynikającymi z niepełnosprawności, podeszłego wieku czy choroby, mogą mieć utrudniony dostęp do korzystania z Ministerstwa Sprawiedliwości z powodu barier architektonicznych, cyfrowych czy informacyjno-komunikacyjnych.

Ujęte w *Planie* zadania obejmują zatem działania na rzecz eliminacji występujących barier.

Wykonując obowiązek sprawozdawczy, wynikający z *Planu działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności w Ministerstwie Sprawiedliwości na lata 2021-2025*, obowiązującego od 26 marca 2021 r., Koordynator do spraw dostępności w Ministerstwie Sprawiedliwości zwrócił się do biur i departamentów Ministerstwa o przedstawienie informacji o stanie realizacji wskazanych w *Planie* działań za rok 2024, jak również o wskazanie innych działań i przedsięwzięć, które zostały podjęte w tym okresie lub mają być podjęte w 2025 r. przez komórki organizacyjne, a które, choćby w sposób pośredni, oddziałują na sytuację osób ze szczególnymi potrzebami.

Sprawozdanie przedstawia stan realizacji zadań objętych *Planem działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności w Ministerstwie Sprawiedliwości na lata 2021-2025*, według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r.

W stosunku do lat ubiegłych nastąpiła zmiana w sposobie prezentacji informacji o stanie realizacji zadań - odstąpiono od formy opisowej (dowolnej), zastępując ją formą tabelaryczną, w której przy poszczególnych zadaniach ujętych w *Planie działania*, zawarto opisy konkretnych działań podejmowanych przez poszczególne biura i departamenty Ministerstwa Sprawiedliwości w 2024 r. Zachowano przy tym kolejność poszczególnych pozycji, wynikającą z *Planu działania*.

W odniesieniu do części zadań pozostawiono szczegółowe informacje odnoszące się do sposobu lub terminu realizacji zadania w okresie poprzedzającym 2024 r. Dotyczy to m.in. zadań od 1. do 4. *Działania organizacyjno-zarządcze*. Informacje te są ujęte w kolumnie *Realizacja na dzień 31.12.2024 r.*.

I.p.	Typ dostępności	Zadanie	Komórka organizacyjna odpowiedzialna za wdrożenie i realizację zadania	Sposób realizacji	Czas realizacji (termin)	Realizacja na dzień 31.12.2024r.
1.	Działania organizacyjno-zarządcze	Powołanie Koordynatorów do spraw dostępności	- Minister Sprawiedliwości - Koordynatorzy do spraw dostępności	Sporządzenie aktu powołania pierwszego/drugiego Koordynatora oraz zgłoszenie danych Koordynatorów do ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.	Zrealizowano	Wyznaczono nowego Koordynatora do spraw dostępności w MS.
				Publikacja informacji na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości danych pierwszego Koordynatora.	Zrealizowano	Opublikowano na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości dane nowego Koordynatora
3.		Opracowanie Planu Działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Koordynatorzy do spraw dostępności	Przygotowanie dokumentu na podstawie informacji uzyskanych od kierowników komórek organizacyjnych.	Do 31.03.2021 r.	Zrealizowano
				Zatwierdzenie dokumentu przez Ministra Sprawiedliwości.	Do 31.03.2021 r.	Zrealizowano
				Zamieszczenie Planu Działania na podmiotowej	Do 31.03.2021 r.	Zrealizowano

				stronie Biuletynu Informacji Publicznej.		
4.		Opracowanie pierwszego raportu o stanie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (okres sprawozdawczy: od 20 września 2019 r. do 1 stycznia 2021 r.)	<i>Koordynatorzy do spraw dostępności</i>	Uzyskanie danych zbiorczych do raportu od kierowników wszystkich komórek organizacyjnych Ministerstwa.	Do 10.03.2021 r.	Zrealizowano
				Sporządzenie raportu na formularzu opracowanym przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.	Do 31.03.2021 r.	Zrealizowano
				Zatwierdzenie raportu przez Ministra Sprawiedliwości.	Do 31.03.2021 r.	Zrealizowano
				Przekazanie raportu ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego (za pośrednictwem portalu sprawozdawczego Głównego Urzędu Statystycznego) oraz zamieszczenie raportu na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej.	Do 31.03.2021 r.	Zrealizowano
5.		Monitorowanie działalności Ministerstwa w zakresie	<i>Koordynatorzy do spraw dostępności</i>	Przyjmowanie uwag, opinii i sugestii dotyczących zastrzeżeń do rozwiązań natury architektonicznej,	Realizacja zadania w całym okresie trwania Planu	Zadanie realizowane na bieżąco

		zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz informowanie o konieczności wprowadzenia usprawnień i realizacji dodatkowych działań		informacyjno-komunikacyjnej oraz cyfrowej, z jakimi mogą się spotkać interesariusze podczas kontaktu z Ministerstwem. Przyjmowanie uwag i propozycji pracowników urzędu. Przekazywanie propozycji działań mających na celu usuwanie barier i zapobieganie ich powstawaniu, zgodnie z wewnętrzną właściwością urzędu.		
6.		Szkolenia pracowników Ministerstwa z zakresu wiedzy o potrzebach osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, komunikacji oraz z zakresu zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	• <i>Biuro Dyrektora Generalnego</i>	Przeprowadzenie szkoleń informujących o odpowiedzialności wszystkich pracowników za poprawę dostępności w Ministerstwie Sprawiedliwości dla osób ze szczególnymi potrzebami, we wszystkich obszarach dostępności: architektonicznym, cyfrowym i informacyjno-komunikacyjnym). Zaplanowanie odpowiednich szkoleń w Planie szkoleń na lata 2022-2025.	Realizacja zadania w całym okresie trwania Planu	Zadanie realizowane na bieżąco W 2024 r. pracownicy Ministerstwa Sprawiedliwości wzięli udział w 5 szkoleniach zorganizowanych przez Biuro Dyrektora Generalnego, obejmujących swoim zakresem m.in. wspieranie osób ze szczególnymi potrzebami: - 19 pracowników Biura Ministra wzięło udział w szkoleniu nt. Kształtowanie umiejętności rozmowy z osobami będącymi w skomplikowanym stanie emocjonalnym oraz umiejętności radzenia sobie ze stresem, - 1 pracownik - szkolenie e-learning nt. Obsługa klienta z niepełnosprawnościami, - 1 pracownik - szkolenie e-learning nt. Obsługa klienta ze szczególnymi potrzebami, - 1 pracownik - szkolenie e-learning nt. Dostępność w zatrudnieniu oraz obsłudze klientów ze szczególnymi potrzebami, - 3 pracowników - szkolenie e-learning nt. Tworzenie komunikatów pisemnych zrozumiałych i dopasowanych do odbiorcy. Była to kontynuacja działań podejmowanych w latach wcześniejszych. Szkolenia z szeroko pojętej dostępności są realizowane zgodnie ze zgłoszonymi potrzebami oraz dostępnością środków finansowych. Pracownicy Departamentu Kadr i Organizacji Sądów Powszechnych i Wojskowych,

					odpowiedzialni za administrowanie biznesowe systemu teleinformatycznego WF Workflow i zewnętrznej strony portalu e-nominacje, uczestniczyli w bezpłatnych szkoleniach online zorganizowanych przez Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych Ministerstwa Cyfryzacji, w ramach doskonalenia wiedzy na temat dostępności cyfrowej w latach 2022 - 2024. W związku z realizacją przez Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego projektu <i>Procedury bez barier</i> przeprowadzone zostały warsztaty, na których pracownicy Biura dowiedzieli się w jaki sposób konstruować teksty w formacie ETR (Easy to Read – Tekst łatwy do Czytania i Zrozumienia). Biuro opracowało informację o urzędzie w formacie ETR, która została umieszczona na stronie www Krajowego Rejestru Karnego. Opracowane materiały spełniają wymogi ustawy o dostępności cyfrowej¹. PwC oraz wybrana fundacja pomogła Biuru zweryfikować opracowany materiał, aby spełniał on warunki korzystania z logo ETR (Inclusion Europe). Mimo, że pracownicy Biura posiadają doświadczenie w obsłudze klientów z różnymi potrzebami i są otwarci na dostosowywanie sposobu realizacji usług do potrzeb klientów, występuje wciąż potrzeba rozwoju kompetencji miękkich w zakresie obsługi klientów ze szczególnymi potrzebami i ustrukturyzowania wiedzy w tym zakresie. W ramach innych działań nie ujętych w planie, a związanych z dostępnością cyfrową, Biuro Komunikacji i Promocji przeprowadza szkolenia z prostego języka. Dedykowane są dla redaktorów stron internetowych (Internet, Intranet). Docelowo szkolenia mają objąć wszystkich pracowników ministerstwa.
7.		Dokonanie samooceny w kontekście dostosowania stron internetowych i aplikacji mobilnych administrowanych przez Ministerstwo do	• <i>Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych</i> • <i>Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego (w odniesieniu do stron eKRK i</i>	Przegląd nadzorowanych stron internetowych i aplikacji mobilnych w kontekście standardów WCAG 2.0.	Do 31.08.2021 r. W latach 2020-2024 dokonywano samooceny dostosowania stron internetowych i aplikacji mobilnej, administrowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego dokonało samooceny stron eKRK i RSPTS w kontekście standardów WCAG 2.1 – zostało to wykonane w II kwartale 2020 r. Departament Kadr i Organizacji Sądów Powszechnych i Wojskowych realizował ogólne zadania w zakresie <i>Dostępności cyfrowej</i>, wykonywane dla zewnętrznej strony portalu e-nominacje, tj.: w 2021 r. wykonano samoocenę w kontekście dostosowania strony internetowej do minimalnych wymagań dotyczących dostępności cyfrowej celem sporządzenia deklaracji dostępności, oraz - sporządzono i opublikowano deklarację

¹ Ustawa o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych z dnia 4 kwietnia 2019 r. (Dz. U. z 2023 poz. 1440);

		minimalnych wymagań dotyczących dostępności cyfrowej	RSPTS) • redaktorzy stron i systemów internetowych (wsparcie)		dostępności w portalu e-nominacje: https://enominacja.ms.gov.pl/portal/login/APP/connector/0/63/href/deklaracja.html zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Portal e-nominacje (strona: https://enominacja.ms.gov.pl/) jest zewnętrzną częścią systemu teleinformatycznego MS-WF Workflow, która jest przeznaczona dla kandydatów zgłaszających się na wolne stanowisko sędziowskie w sądach powszechnych. Departament Nadzoru Administracyjnego dokonał samooceny w kontekście dostosowania portalu wsoi.ms.gov.pl do standardów WCAG 2.0. Poinformował też, że w ramach realizowanego projektu pt. <i>Wdrożenie standardów i procedur obsługi interesanta w sądownictwie powszechnym</i>, w dniu 15 stycznia 2021 r. został uruchomiony portal wsoi.ms.gov.pl. Portal jest przeznaczony dla interesantów sądów oraz pracowników sądów powszechnych, dotyczy standardów, kart usług i procedur obsługi interesanta. Na stronie portalu wsoi.ms.gov.pl można używać standardowych skrótów klawiaturowych, nawigować po stronie bez użycia myszki, korzystać z możliwości powiększania strony i zwiększania kontrastu. Z informacji przekazanych przez Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych wynika, że samoocena dostosowania stron internetowych i aplikacji mobilnych jest realizowana systematycznie. W tym zakresie prowadzona jest współpraca z zespołami projektowymi tworzącymi nowe aplikacje mobilne i witryny internetowe lub modyfikujące już istniejące w celu zapewnienia ich zgodności z WCAG 2.0.
--	--	---	--	--	--

8.	Dostępność cyfrowa	Sporządzenie i opublikowanie deklaracji dostępności cyfrowej na stronach internetowych i w aplikacjach mobilnych administrowanych oraz nadzorowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości (istniejących oraz przyszłych)	<i>Ministerstwo Sprawiedliwości</i>	Opracowanie treści dokumentów, ewentualne zatwierdzenie dokumentów przez Wydział ds. Dostępności Cyfrowej Departamentu Społeczeństwa Informacyjnego KPRM, opublikowanie dokumentów na właściwych stronach internetowych.	Do 23.09.2020 r.	Deklaracje dostępności stron eKRK i RSPTS sporządzono i opublikowano na stronach internetowych usług w wymaganym terminie, tj. do 23.09.2020 r. Deklaracja dostępności na portalu wsoi.ms.gov.pl została sporządzona i opublikowana w dniu 27 sierpnia 2021 r.
9.		Przegląd i aktualizacja deklaracji dostępności cyfrowych (działania dostosowawcze)	<i>Ministerstwo Sprawiedliwości</i>	Analiza i monitorowanie stanu w zakresie spełniania standardów WCAG 2.0. w odniesieniu do stron internetowych i aplikacji mobilnych nadzorowanych przez Ministerstwo. Inicjowanie działań na rzecz wprowadzania zmian w treściach deklaracji.	Do dnia 31 marca każdego roku oraz niezwłocznie w każdym przypadku, mogącym mieć wpływ na dostępność cyfrową (art. 11 ustawy o dostępności cyfrowej)	Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych dokonał przeglądu istniejących deklaracji dostępności zamieszczonych na witrynach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości. W 2025 r. planowane jest wykonanie kolejnego przeglądu i aktualizacji treści deklaracji dostępności cyfrowej opublikowanej w portalu e-nominacje do 31 marca 2025 r. Z danych przedstawionych przez Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego wynika, że deklaracja dostępności strony RSPTS została poddana przeglądowi i aktualizacji 26.03.2024 r. Deklaracja dostępności strony eKRK została poddana przeglądowi 15.02.2024 r. W I kwartale 2024 r. dla strony systemu RSPTS zrealizowana i wdrożona została angielska wersja językowa deklaracji dostępności. W przypadku strony systemu eKRK deklaracja dostępności została zaktualizowana i uzupełniona o angielską wersję językową w kwietniu 2024 r.

				W latach 2022 – 2024 <u>Departament Kadr i Organizacji Sądów Powszechnych i Wojskowych</u> wykonał przegląd i aktualizację treści deklaracji dostępności cyfrowej opublikowanej w portalu e-nominacje do 31 marca 2022 r., do 31 marca 2023 r. oraz do 31 marca 2024 r. <u>Departament Nadzoru Administracyjnego</u> dokonał przeglądu i uzupełnienia deklaracji dostępności zamieszczonej na portalu wsoi.ms.gov.pl; ostatni przegląd przeprowadzono w dniu 10 lutego 2025 r. <u>Departament Analiz i Strategii</u> poinformował, że Wydział Statystyki i Analiz Departamentu Analiz i Strategii, w ramach swej właściwości, administruje portalem internetowym Informator Statystyczny Wymiaru Sprawiedliwości (ISWS). Portal ISWS w swojej obecnej postaci nie spełnia wymagań nałożonych przepisami ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, przez co jest niezgodny ze standardami dostępności. Jednakże, w celu dostosowania portalu do wymogów dostępności cyfrowej podjęte zostały działania we współpracy z Departamentem Informatyzacji i Rejestrów Sądowych zmierzające do modernizacji tej strony internetowej.
--	--	--	--	--

10.	Dostępnosc	Dokonanie analizy (samooceny) w zakresie minimalnych wymagań dostępności informacyjno-komunikacyjnej • <i>Biuro Dyrektora Generalnego</i> (w zakresie Biura podawczego i obsługi kancelaryjnej) • <i>Biuro Ministra</i> (w zakresie obsługi interesantów) • <i>Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych oraz Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego</i> (w zakresie obsługi interesantów odbywającej się w budynku przy ul. Czerniakowskiej 100)	Przeprowadzenie wewnętrznej samooceny w zakresie zapewniania dostępności informacyjno-komunikacyjnej w kontakcie z urzędem oraz w dostępie do podstawowych informacji o działalności urzędu, w kontekście m.in.: 1) obsługi interesantów z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r. poz. 1824), lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje; 2) instalacji urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabo słyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest	Do 31.08.2021 r.	Zadania zostały realizowane Z informacji przekazanych przez Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego wynika, że w roku 2024, w ramach projektu <i>Wdrożenie w ST Krajowego Rejestru Karnego 2.0 eUsługi KRK 2.0 i obsługi zapytań systemu ECRIS (eKRK 2.0)</i>, kontynuowane były prace nad budową nowej e- usługi uzyskiwania informacji z Krajowego Rejestru Karnego, wytwarzanej zgodnie z wymaganymi na podstawie obowiązujących przepisów prawa standardami Web Content Accessibility Guideline (WCAG) 2.1. Nowa usługa zastąpi dotychczas funkcjonującą usługę eKRK. Prace nad budową nowej e-usługi kontynuowane są także w 2025 r., a przewidywany termin zakończenia prac planowany jest na drugą połowę 2025 r. Termin zakończenia prac uzależniony jest w dużej mierze od postępów prac realizowanych przez Wykonawcę zewnętrznego. Modyfikacje mające wpływ na poprawę dostępności cyfrowej portalu e-nominacje ww. systemu będą mogły zostać zaplanowane po otrzymaniu środków na pokrycie kosztów zmian - właściwość Departamentu Informatyzacji i Rejestrów Sądowych.
-----	------------	---	---	------------------	--

				wspomaganie słyszenia;		
			• <i>Biuro Ochrony</i> (w zakresie działalności Biura przepustek) • <i>Biuro Komunikacji i Promocji</i> (w zakresie opublikowania „dostępnych” wersji informacji o zakresie działalności urzędu) • <i>Biuro Administracyjne</i> (wsparcie w zakresie możliwości instalacji danych urządzeń)	3) zapewniania na stronie internetowej Ministerstwa informacji o zakresie działalności Ministerstwa Sprawiedliwości – w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania. Zgromadzenie danych w zakresie stwierdzonych i istniejących przeszkód w dostępności oraz informacji dotyczących propozycji sposobów ich usunięcia.		<u>Biuro Komunikacji i Promocji</u> w roku 2024 udzieliło Akademii Polskiego Języka Migowego Paweł Żurawski zamówienia na usługę tłumacza polskiego języka migowego (PJM) online, realizowaną na portalu Gov.pl, w ramach którego: - nagrano nowy film o Ministerstwie Sprawiedliwości z tłumaczem języka migowego, - zamieszczono nową informację o działalności MS – tekst odczytywany maszynowo, - zmieniono tekst łatwy do czytania i zrozumienia (ETR). Biuro na bieżąco realizuje obsługę zgłoszeń na skrzynkę: dostępność.cyfrowa@ms.gov.pl. <u>Departament Nadzoru Administracyjnego</u> wykazał, że ważnym elementem realizacji projektu pt. <i>Wdrożenie standardów i procedur obsługi interesanta w sądownictwie powszechnym</i> było usprawnienie komunikacji poprzez zamieszczenie na stronie internetowej portalu wsoi.ms.gov.pl katalogu usług wraz z kartami usług, w tym wzorów załączników (wzorów wniosków, pozwów dotyczących najczęstszych spraw z obszaru prawa cywilnego, karnego, rodzinnego i nieletnich, pracy i ubezpieczeń społecznych) dostępnych w wersji edytowalnej.

11.	Dostosowanie obiektów i usług świadczonych przez Ministerstwo co najmniej do minimalnych wymogów w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej na podstawie wyników uzyskanych z dokonanej samooceny lub zaleceń i rekomendacji wynikających z zewnętrznego audytu dostępności informacyjno-komunikacyjnej	• <i>Biuro Dyrektora Generalnego</i> (w zakresie Biura podawczego i obsługi kancelaryjnej) • <i>Biuro Ministra</i> (w zakresie obsługi interesantów) • <i>Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych oraz Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego</i> (w zakresie obsługi interesantów odbywającej się w budynku przy ul. Czerniakowskiej 100) • <i>Biuro Ochrony</i> (w zakresie działalności Biura przepustek) • <i>Biuro Komunikacji i Promocji</i> (w zakresie	Oszacowanie kosztów zakupu i instalacji urządzeń służących dostosowaniu obiektów i usług świadczonych przez Ministerstwo do minimalnych wymagań służących zapewnianiu dostępności informacyjno-komunikacyjnej, wynikających z przeprowadzonej samooceny lub zaleceń i rekomendacji z zewnętrznego audytu dostępności informacyjno-komunikacyjnej. Zabezpieczenie środków finansowych w budżecie Ministerstwa na działania związane z dostępnością informacyjno-komunikacyjną. Przygotowanie „dostępnej” informacji na temat zakresu działalności każdej komórki merytorycznej w Ministerstwie. Zamieszczenie tak sformułowanej informacji na stronie internetowej MS. Zlecenie i zakup nagrania w polskim języku	Realizacja zadania w całym okresie trwania Planu (na bieżąco)	Zadanie zostało zrealizowane. Szczegółowy opis znajduje się w punkcie 13. Ministerstwo Sprawiedliwości zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami obsługę z wykorzystaniem tłumacza języka migowego przez strony internetowe - tłumaczenie online. Na stronie internetowej jest także podana informacja o zakresie działalności w postaci tekstu odczytywalnego maszynowo oraz nagrania treści w polskim języku migowym (PJM) w postaci pliku wideo.
-----	--	---	--	--	--

opublikowania „dostępnych” wersji informacji o zakresie działalności urzędu) • Biuro Administracyjne (wsparcie w zakresie możliwości zakupu i instalacji danych urządzeń, według zgłoszonego zapotrzebowania przez właściwą komórkę merytoryczną) • Biuro Finansów (zabezpieczenie środków na wniosek właściwej komórki merytorycznej)	migowym (transkrypcja tekstowa), zawierającego informację o zakresie działalności Ministerstwa Sprawiedliwości, strukturze organizacyjnej i rozkładzie wewnętrznym budynków. Zapewnienie, w celu umożliwienia kontaktu z Ministerstwem osobom doświadczającym trwale lub okresowo trudności w komunikowaniu, dostępu do usług tłumacza (po uprzednim zawiadomieniu o chęci skorzystania z takiego sposobu kontaktu z instytucją): •PJM (Polski język migowy) •SJM (System językowo-migowy) •SKOBN (Sposób komunikowania się osób głuchoniewidomych)
--	---

12.	Dostępnosc	Dokonanie analizy (samooceny) w kontekście dostosowania administrowanych obiektów do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami i co najmniej minimalnych wymagań dotyczących dostępności architektonicznej	• <i>Biuro Administracyjne</i>	Przeprowadzenie wewnętrznej samooceny, w tym przeglądu stanu dostosowania obiektów w kontekście najnowszych wytycznych z zakresu m.in.: 1) zapewniania wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków, 2) instalacji urządzeń lub zastosowania środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych, 3) zapewniania informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy, 4) zapewniania wstępu do budynku osobie korzystającej z psa	Do 31.08.2021 r.	Zadanie zrealizowane Biuro Administracyjne potwierdziło, że we wszystkich budynkach zostały zrealizowane zalecenia dotyczące kontrastowego oznaczenia szczytu i podstawy schodów oraz oklejenia kontrastowymi pasami szyb w drzwiach przeszklonych. Zakupiono i przekazano do punktów obsługi klientów oraz do sal konferencyjnych pętle indukcyjne, oznakowano toalety dla osób z niepełnosprawnościami oraz zamontowano w nich system sygnalizacji przywoławczej. Zadanie w tej części zrealizowane zostało w roku 2021. Wymieniono trzy windy w budynku przy ul. Chopina 1 na windy dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a w budynku przy ul. Czerniakowskiej 100 wykonano remont sanitariatu w celu dostosowania go dla osób z niepełnosprawnościami (dodatkowy sanitariat dla osób z niepełnosprawnościami). Realizacja tej części zadania zakończona została w roku 2023. Oszacowano koszty prac adaptacyjno-budowlanych w celu dostosowania administrowanych obiektów do minimalnych wymagań służących zapewnieniu dostępności architektonicznej. W roku 2023 uzyskano wytyczne konserwatora zabytków w tym zakresie, jednak warunkiem realizacji tych prac jest uzyskanie pozwolenia na budowę oraz pozyskanie środków finansowych zarówno na opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej, jak i na wykonanie robót. W 2024 r. nie było środków finansowych na realizację tego zadania. Ze względu na toczące się postępowania o charakterze roszczeniowym w stosunku do nieruchomości przy Al. Ujazdowskich 19, jak też z uwagi na wysoki koszt wykonania prac remontowych, który wstępnie oszacowano na kwotę nie mniejszą niż ok. 40 mln zł, przy czym koszty remontu i przebudowy mogą ulec zmianie, nie można podjąć działań zmierzających do generalnego remontu budynku, a tym samym do poprawy zapewnienia dostępności. Aby dostosować przedmiotowy budynek tak, aby nie miał barier architektonicznych, należy przebudować minimum ciągi komunikacyjne, sanitariaty oraz szyb windy, co wiąże się ze zmianą konstrukcji i generalnym remontem. Obecnie w przedmiotowym budynku mogą być prowadzone prace polegające na bieżącej konserwacji.
-----	------------	---	--	--	------------------	--

				asystującego, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1172 i 1495), 5) zapewniania osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób. Oszacowanie kosztów prac adaptacyjno-budowlanych w celu dostosowania administrowanych obiektów do minimalnych wymagań służących zapewnianiu dostępności architektonicznej.		
13.		Dostosowanie obiektów administrowanych przez Ministerstwo co najmniej do minimalnych wymogów w zakresie dostępności architektonicznej	• <i>Biuro Administracyjne</i> • <i>Biuro Finansów</i> (zabezpieczenie środków na wniosek właściwej komórki merytorycznej)	Zabezpieczenie środków finansowych w budżecie Ministerstwa na działania związane z dostępnością architektoniczną. Zlecenie zakupu i montażu kontrastowych tablic z rozkładem pomieszczeń (np. w druku	Realizacja zadania w całym okresie trwania Planu (na bieżąco)	Biuro Bezpieczeństwa zrealizowało rekomendacje i zalecenia wynikające z profesjonalnych audytów dostępności, polegające na objęciu systemem powiadamiania DSO budynków przy ul. Chopina 1 - zalecenie w trakcie realizacji z uwagi na trwające prace remontowe. Zalecenie polegające na objęciu systemem powiadamiania DSO budynku przy Al. Ujazdowskich 19 nie zostało zrealizowane, ponieważ budynek nie został jeszcze objęty remontem umożliwiającym ułożenie odpowiedniej infrastruktury teletechnicznej. Ponadto, Biuro Bezpieczeństwa poinformowało, że Biura Przepustek znajdujące się w obiektach Ministerstwa Sprawiedliwości zlokalizowanych przy ul. Chopina 1, ul. Zwycięzców 34, ul. Koszykowej 6 i al. Róż 2 wyposażono w pętle indukcyjne. Biuro przepustek znajdujące się w budynku przy Al. Ujazdowskich 11 wyposażono w pętlę

(m.in. poprzez: zapewnianie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynkach administrowanych przez Ministerstwo, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy; zapewnianie obsługi osób głuchych, słabosłyszących i niedosłyszących)

powiększonym, z informacjami w języku Braille'a) dla osób niewidomych i słabowidzących (w zależności od wyników samooceny).

Wprowadzenie kontrastowego oznakowania powierzchni szklanych i obramowanie drzwi pasami o odpowiedniej szerokości w odpowiedniej barwie.

Wyróżnienie pasem o odpowiedniej szerokości powierzchni pionowych i poziomych krawędzi pierwszego oraz ostatniego stopnia schodów powyżej trzech stopni. Instalacja ścieżek dotykowych (pasów ostrzegawczych i pól uwagi) w obrębie budynków Ministerstwa (w pierwszej kolejności w zakresie budynków służących do kontaktu z interesantem – w zależności od wyników samooceny).

Instalacja urządzeń i innych środków technicznych do obsługi

indukcyjną oraz w sprzęt do tłumaczenia języka migowego.

W celu zapewnienia bezprzewodowego dostępu do Internetu, pozwalającego osobom ze szczególnymi potrzebami komunikowanie się w biurze przepustek, Biuro Cyberbezpieczeństwa wydało negatywną opinię w tym zakresie, ze względu na bezpieczeństwo teleinformatyczne. W związku z powyższym Biuro Bezpieczeństwa nie będzie realizować tego zadania.

Pracownicy recepcji oraz funkcjonariusze ochrony zostali przeszkoleni i wyposażeni w odpowiednie poradniki z zakresu sposobu współpracy z osobami ze szczególnymi potrzebami przybywającymi do Ministerstwa Sprawiedliwości.

Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego poinformowało, że w punkcie obsługi klientów zainstalowano pętlę indukcyjną, zaś pracownicy świadczący obsługę bezpośrednią zostali przeszkoleni w zakresie jej obsługi.

Biuro Administracyjne zaplanowało środki finansowe w planie finansowym Biura na 2025 r. na realizację zadań dotyczących zamontowania systemu oznaczeń dotykowych, znaczników elektronicznych i nakładek na poręcze schodów w budynku przy ul. Zwycięzców 34. Powyższe zadania planuje zrealizować w II połowie 2025 roku, po zakończeniu robót remontowych w budynku.

W 2024 roku wykonano i zamontowano w budynkach przy ul. Czerniakowskiej 100, ul. Chopina 1, al. Róż 2 oraz Al. Ujazdowskich 11 system oznaczeń dotykowych (tablice tyflograficzne), wspomagające orientację osób z dysfunkcją wzroku, oraz zamontowano w budynkach przy ul. Koszykowej 6, ul. Czerniakowskiej 100, ul. Chopina 1, al. Róż 2 oraz Al. Ujazdowskich 11 nakładki na poręcze schodów z napisami w alfabecie Braille'a z informacją dotyczącą pięter, a także zamontowano znaczniki elektroniczne zastępujące ścieżki dostępu.

Ponadto, w budynku przy Al. Ujazdowskich 11 analizowano wykonanie udogodnienia, polegającego na wykonaniu podjazdu dla osób na wózkach inwalidzkich, który zwiększy dostępność do Biura Przepustek i Biura Podawczego od strony dziedzińca.

W celu wykonania zadania konieczna będzie zmiana sposobu zagospodarowania działki przylegającej do ww. budynku, w tym likwidacja części miejsc parkingowych, wybudowanie pochylni dla osób z niepełnosprawnościami oraz przebudowa pomieszczeń biura podawczego i biura przepustek wraz z przebudową wejścia do budynku.

Ponadto, w deklaracji dostępności, która jest zamieszczona na stronie internetowej

				osób głuchych, słabosłyszących i niedosłyszących w Biurze Podawczym MS (wraz z odpowiednim oznakowaniem), w szczególności pętli indukcyjnej (w tym przenośnej), systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie wspomagające słyszenie (w zależności od wyników samooceny).		Ministerstwa, znajduje się informacja o utrudnionym dostępie do Biura Przepustek i Biura Podawczego oraz o możliwości skorzystania ze wsparcia i asysty pracownika ministerstwa, tzw. dostęp alternatywny.
14.		Uwzględnianie potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (w tym osób z niepełnosprawnością), wymogów dostępności oraz zasad uniwersalnego projektowania w bieżącej, prowadzonej i planowanej działalności (w tym w zakresie inwestycji i remontów) oraz przy realizacji lub zlecaniu do realizacji zadań publicznych	Ministerstwo Sprawiedliwości (wszystkie komórki organizacyjne zakresu swej właściwości i bieżącej działalności)	Określanie w treściach umów warunków służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie tych zadań publicznych lub zamówień publicznych z uwzględnieniem minimalnych wymagań wskazanych w art. 6 ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Stosowanie zasad uniwersalnego projektowania w ramach planowanych inwestycji i remontów. Uwzględnianie zasad dostępności oraz potrzeb	Realizacja zadania w całym okresie trwania Planu (na bieżąco)	Biuro Dyrektora Generalnego poinformowało, że w zakresie rekrutacji, wszystkie publikowane ogłoszenia o pracę do służby cywilnej w Ministerstwie Sprawiedliwości zawierają zapis zachęcający do składania swoich ofert przez osoby ze szczególnymi potrzebami, jak również informacje o możliwości zgłoszenia szczególnych potrzeb na czas rekrutacji. Ponadto, w ramach współpracy, każde ogłoszenie wysyłane jest do organizacji zajmujących się aktywizacją zawodową osób niepełnosprawnych – do Centrum Integracji w Warszawie oraz Fundacji Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych. Umowy zawierane na realizację szkoleń zawierały klauzulę dot. stosowania postanowień art. 6 ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami lub dostępu alternatywnego. W zapytaniach ofertowych kierowanych do podmiotów szkoleniowych Biuro Dyrektora Generalnego wskazuje na warunek zobowiązujący Wykonawcę szkolenia do stosowania podczas realizacji umowy na rzecz Zamawiającego postanowień art. 6 ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, jeśli w trakcie realizacji umowy pojawi się potrzeba zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. W przypadku braku takiej możliwości Wykonawca zobowiązany będzie do zapewnienia dostępu alternatywnego. W ramach realizowanych przez Biuro Komunikacji i Promocji zamówień - w miarę możliwości determinowanych specyfiką przedmiotu zamówienia – udzielano zamówień

	finansowanych z udziałem środków publicznych.		osób z niepełnosprawnością przy organizowaniu spotkań, konferencji oraz innych wydarzeń.	z klauzulą dot. stosowania postanowień art. 6 ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, lub dostępu alternatywnego. <u>Departament Budżetu i Inwestycji</u> poinformował, że jednostki podległe i nadzorowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości, opracowując dokumentacje projektowe związane z budową nowych lub przebudową już istniejących obiektów, uwzględniają potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami. Zadania te głównie realizują jednostki organizacyjne sądownictwa powszechnego, które w dokumentacjach projektowych implementują zapisy opracowanego w 2023 r. dokumentu pn.: <i>Model dostępnego sądu</i>. <u>Biuro Obsługi Restrukturyzacji i Upadłości oraz Pełnomocnika do Spraw Biegłych Sądowych</u> - w przygotowaniach organizacyjnych szkolenia doskonalącego wiedzę i umiejętności pracowników Biura z zakresu powierzonych zadań wzięto pod uwagę zasady dostępności oraz potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami. Ponadto, postanowienia projektu umowy ramowej na prowadzenie audytów prawidłowości dokonywania wydatków poniesionych w procesie prowadzenia postępowań upadłościowych i restrukturyzacyjnych przez doradców restrukturyzacyjnych, przygotowywanej w Biurze, uwzględniają warunki służące zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie zleczanych zamówień publicznych, z uwzględnieniem minimalnych wymagań wskazanych w art. 6 ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. <u>Departament Zawodów Prawniczych</u> podejmował w roku 2024 następujące działania: Wydłużony czas egzaminu - podczas egzaminów wstępnych na aplikacje prawnicze (adwokacką, radcowską i notarialną) 25 kandydatów, którzy są osobami z niepełnosprawnościami, uzyskało zgodę na to, aby przedłużyć o połowę czas, w jakim mogli rozwiązać zestaw pytań testowych. Natomiast podczas egzaminów zawodowych (adwokackiego, radcowskiego i notarialnego) 42 osoby z niepełnosprawnością skorzystały z prawa do wydłużenia czasu, aby rozwiązać zadania. Powiększony druk i asysta - w przypadku egzaminów wstępnych, dla 7 kandydatów przygotowany i wydrukowany został test i karta odpowiedzi z większą czcionką („16”). Dwoje kandydatów miało zapewnioną asystę przy wypełnianiu karty odpowiedzi. W przypadku egzaminu radcowskiego, dla jednej osoby niedowidzącej zostały przygotowane zadania wydrukowane większą czcionką. Informacje o udogodnieniach w ogłoszeniach o egzaminach - w ramach dobrych praktyk, informacje o udogodnieniach dla kandydatów będących osobami z niepełnosprawnością
--	---	--	--	--

					zostały zawarte w ogłoszeniach o egzaminie wstępnym na aplikację adwokacką, radcowską i notarialną oraz w ogłoszeniach o egzaminie adwokackim, radcowskim i notarialnym. Dzięki temu, osoby ze szczególnymi potrzebami miały świadomość, że mogą skorzystać z udogodnień oraz miały czas przygotować dokumentację medyczną, której wymagają przepisy. Dodatkowe informacje o udogodnieniach - w zakresie organizacji egzaminu dla osób ubiegających się o licencję doradcy restrukturyzacyjnego, kwestia dostępności sali dla osób ze szczególnymi potrzebami (brak barier architektonicznych) była uwzględniana w umowach o wynajęcie sali na egzamin.
--	--	--	--	--	---

15.	Działania organizacyjno-zarządcze	Zlecenie przeprowadzenia zewnętrznych, profesjonalnych audytów dostępności w obszarze dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej.	• <i>Biuro Administracyjne</i> (audyt dostępności architektonicznej) • <i>Ministerstwo Sprawiedliwości</i> (audyt dostępności informacyjno-komunikacyjnej) • <i>Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych</i> (audyt dostępności cyfrowej) • <i>Biuro Finansów</i> (zabezpieczenie środków na wniosek właściwej komórki merytorycznej)	Uzyskanie informacji o możliwości zabezpieczenia środków finansowych w budżecie Ministerstwa na dany rok kalendarzowy. Ogłoszenie i przeprowadzenie postępowania mającego na celu wybór wykonawcy. Przeprowadzenie zewnętrznych audytów dostępności. Analiza rekomendacji i zaleceń pokontrolnych.	Realizacja zadania w całym okresie trwania Planu (na bieżąco)	W ramach realizacji tego zadania, w celu zapewnienia zgodności z ustawą o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych witryn internetowych, utrzymywana jest przez Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych stała współpraca z zespołami projektowymi tworzącymi nowe witryny internetowe lub modyfikujące już istniejące.
16.		Stopniowe wdrażanie rekomendacji z wewnętrznych samoocen dostępności (dokonanych w obszarze	• <i>Biuro Administracyjne</i> (w zakresie dostępności architektonicznej) • <i>Biuro Dyrektora Generalnego,</i>	Wdrożenie zaleceń i rekomendacji pokontrolnych w ramach komórek organizacyjnych, w których zidentyfikowano konieczność dokonania adaptacji.	Realizacja zadania w całym okresie trwania Planu (na bieżąco)	Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych , w ramach działań podejmowanych w zakresie <i>Stopniowego wdrażania rekomendacji z wewnętrznych samoocen dostępności</i> (dokonanych w obszarze dostępności cyfrowej) oraz stopniowego wdrażania rekomendacji i zaleceń wynikających z profesjonalnych audytów dostępności, utrzymywał współpracę z zespołami projektowymi tworzącymi nowe witryny internetowe lub modyfikujące już istniejące, w celu zapewnienia ich zgodności z ustawą o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych. Umowy rozwojowe w zakresie rejestrów zobowiązują wykonawcę do zapewnienia przy realizacji modyfikacji, aby Produkty spełniały wymogi wynikające z przepisów ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji

		dostępności: architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej) oraz stopniowe wdrażanie rekomendacji i zaleceń wynikających z profesjonalnych audytów dostępności.	<i>Biuro Ministra, Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych oraz Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego, Biuro Ochrony, Biuro Komunikacji i Promocji, Biuro Administracyjne</i> (w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej w sposób tożsamy co przy działaniu nr 11) <i>Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych</i> (w zakresie dostępności cyfrowej)	Opracowanie harmonogramu przeprowadzenia niezbędnych prac. Wdrożenie niezbędnych rozwiązań. Bieżące informowanie o nieprzewidzianych problemach przy wdrażaniu rozwiązań. Przekazanie informacji o efekcie zakończonych prac.		mobilnych podmiotów publicznych.
--	--	--	---	---	--	---

17.		Przegląd i aktualizacja Planu Działania	<i>Koordynatorzy do spraw dostępności</i>	Weryfikacja stanu wykonania zaplanowanych zadań. Uwzględnienie i zamieszczenie w Planie działania nowych zadań w zależności od potrzeb i okoliczności.	Do 31.03 każdego roku	Weryfikacja stanu realizacji zaplanowanych zadań została wykonana. Plan, w zakresie działań podejmowanych na bieżąco, będzie kontynuowany.
18.		Opracowanie wzoru wniosku o zapewnienie dostępności i wybranego sposobu kontaktu.	<i>Koordynatorzy do spraw dostępności</i>	Stworzenie wzoru wniosku o zapewnienie dostępności, który będzie do pobrania ze strony internetowej i BIP. Wniosek o zapewnienie dostępności będzie zawierał: 1) dane kontaktowe wnioskodawcy; 2) wskazanie bariery utrudniającej lub uniemożliwiającej dostępność w zakresie architektonicznym lub informacyjno-komunikacyjnym; 3) wskazanie sposobu kontaktu z wnioskodawcą; 4) wskazanie preferowanego sposobu zapewniania dostępności.	Do 06.09.2021 r.	Zadanie zrealizowane

19.		Stworzenie wewnętrznej procedury skargowej (na podstawie art. 29-34 ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami)	• <i>Biuro Ministra</i>	Stworzenie jednolitej, wewnętrznej procedury skargowej służącej i regulującej sposób rozpoznawania wniosków o zapewnienie dostępności.	Do 06.09.2021 r.	Zadanie zrealizowane
20.		Opracowanie drugiego raportu o stanie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	• <i>Koordinatorzy do spraw dostępności</i>	Uzyskanie danych zbiorczych do raportu od kierowników wszystkich komórek organizacyjnych Ministerstwa. Sporządzenie raportu na formularzu opracowanym przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. Zatwierdzenie raportu przez Ministra Sprawiedliwości. Przekazanie raportu ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego (za pośrednictwem portalu sprawozdawczego Głównego Urzędu Statystycznego) oraz	Do 10.03.2025 r. Do 31.03.2025 r. Do 31.03.2025 r. Do 31.03.2025 r.	Zadanie zrealizowane Zadanie zrealizowane Zadanie zrealizowane Zadanie zrealizowane

				zamieszczenie raportu na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej.		
--	--	--	--	---	--	--

Odpowiedzialność za realizację poszczególnych pozycji Planu działania (lub wskazanych części zadań), spoczywa na właściwych komórkach organizacyjnych Ministerstwa (oznaczonych w Planie kursywą). Jednakże przypisanie własności konkretnych zadań i roli wiodącej w ich wykonaniu bezpośrednio konkretnym komórkom organizacyjnym nie wyklucza obowiązku realizacji określonych działań przez inne komórki organizacyjne, które również są właściwe do realizacji danych działań, ale według zakresu i potrzeb wskazanych przez właściciela zadania.

Sporządził:

Koordynator do spraw dostępności
w Ministerstwie Sprawiedliwości

Danuta Głowacka-Mazur
/podpisano elektronicznie/

Akceptował:

Minister Sprawiedliwości